

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Výročná správa 2011

Obsah

Predslov predsedu	3
Predslov výkonnej riaditeľky	6
Úloha a ciele orgánu ESMA	8
Riadenie orgánu ESMA	8
Ciele orgánu ESMA	10
Orgán ESMA o rok neskôr – témy, úlohy a výsledky	14

Predslov predsedu

S radosťou vám predstavujem výročnú správu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) za rok 2011, ktorý je prvým rokom našej činnosti.

Tento prvý rok bol veľmi bohatý na udalosti tak pre nás, nový európsky orgán dohľadu (ESA), ako aj pre finančné trhy v Európe. Keď orgán ESMA 1. januára 2011 prevzal úlohu európskeho regulátora pre trhy s cennými papiermi, tieto trhy boli veľmi nestabilné, a táto situácia sa neskôr v priebehu roka ešte zhoršila, keď bol na európskych trhoch zaznamenaný prudký pokles.

Avšak bez ohľadu na situáciu na európskych finančných trhoch bola úloha, ktorou bol orgán ESMA poverený, jasná a som presvedčený, že sa nám podarilo popasovať sa s náročnými úlohami, ktoré na nás kládla Európska únia (EÚ). Dosiahli sme to pomocou dohľadu nad trhmi v rámci celej EÚ v úzkej spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a zavedením dôkladnej koordinácie pri identifikovaní vznikajúcich rizík s našimi sesterskými organizáciami, Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA), Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a Európskym výborom pre systémové riziká (ESRB). Orgán ESMA sa podieľal aj na vykonávaní rozličných právnych predpisov týkajúcich sa finančných trhov, ktorých cieľom je odstrániť niektoré nedostatky pri regulácii finančných trhov a dohľade nad týmito trhmi, ktoré odhalila finančná kríza.

Na začiatku zdĺhavého procesu legislatívnych zmien a ich uvádzania do praxe dal orgán ESMA konkrétnu podobu komplexnej reakcii Európy na finančnú krízu spolu s ostatnými novými európskymi orgánmi a orgánmi dohľadu na vnútroštátnej úrovni. Ja osobne považujem vznik orgánu ESMA za začiatok novej éry ochrany investorov a zabezpečenie toho, aby sme v Európskej únii mali dobre fungujúce a stabilné trhy. Pozitívna odozva a podpora, ktorej sa mi ako predsedovi orgánu ESMA počas uplynulých 12 mesiacov dostávalo, ma uisťujú v tom, že sme sa pri dosahovaní týchto cieľov vybrali správnou cestou.

Orgán ESMA, ako aj jeho úloha pri tvorbe právnych predpisov a koordinácii, je jediným európskym orgánom dohľadu, ktorý je v súčasnosti zodpovedný za vykonávanie dohľadu nad účastníkmi trhu. Túto úlohu vykonáva aj v rozhodujúcej oblasti dohľadu nad ratingovými agentúrami (CRA), na ktoré sa predtým regulácia nevzťahovala. Od júla 2011 je orgán ESMA jediným orgánom dohľadu nad ratingovými agentúrami v EÚ a ratingové agentúry, ktoré chcú v EÚ vykonávať svoju činnosť, musia požiadať orgán ESMA o registráciu. V roku 2011 orgán ESMA zaregistroval spolu 16 ratingových agentúr, medzi ktorými boli významní účastníci trhu, ako je Fitch, Moody's a Standard & Poor's, ale aj celý rad ďalších ratingových

agentúr pôsobiacich v EÚ. Skutočnosť, že ratingové agentúry patria pod európsky dohľad, je kľúčovým úspechom, ako aj predpokladom vytvorenia zdravších ratingových procesov, čo môže prispieť k lepšiemu fungovaniu trhov. Na zabezpečenie toho, aby ratingové agentúry nepretržite dodržiavali nové pravidlá týkajúce sa transparentnosti, nezávislosti a vnútornej správy, orgán ESMA vykonal v decembri 2011 prvé kontroly v agentúrach, ktoré, aj keď sú len prvým krokom pri vykonávaní dohľadu nad ratingovými agentúrami, sa v budúcnosti stanú pravidelnou súčasťou našej práce v rámci dohľadu nad týmto sektorom trhu.

Hoci ratingové agentúry predstavovali dôležitú oblasť záujmu orgánu ESMA v tomto prvom roku činnosti, boli súčasťou širokej škály činností, ktoré sme vykonávali počas roka. Medzi najvýznamnejšie patrí riešenie otázok, akými sú navrhované pravidlá profesionálneho správania pre spoločnosti, ktoré sa podieľajú na vysokofrekvenčnom obchodovaní (High-Frequency Trading, HFT) a predaji štruktúrovaných investičných fondov a devízových fondov (Exchange-Trade-Funds, ETF), a politická práca na tých nových pravidlách EÚ, kde má orgán ESMA poskytovať poradenstvo alebo technické normy. Občas by sa mohlo zdať, že sme aj regulačným orgánom pre skratky v právnych predpisoch týkajúcich sa cenných papierov, ktoré sa hemžia výrazmi ako MiFID II, EMIR, PKIPCP, AIFMD a RA III.

Som presvedčený, že počas roka 2011 prešiel orgán ESMA kus cesty pri získavaní dôvery v súvislosti s jedným z našich hlavných cieľov, a to zohrávaním aktívnej úlohy pri zvyšovaní ochrany investorov v EÚ, s celým radom činností zameraných na podporu zdravých a odolných trhov, na ktorých majú investori potrebné informácie na prijímanie správnych rozhodnutí o tom, kam majú investovať. Za súčasných podmienok na trhu sa drobní investori naďalej snažia získať čo najvyššie možné výnosy, čo ich vedie do neznámych oblastí. Orgán ESMA preto vydal, ako reakciu na narastajúcu popularitu jednej skupiny takýchto produktov, úplne prvé varovanie pre investorov v celej EÚ o rizikách spojených s investovaním do devízových transakcií.

Drobní investori však nie sú jediní, ktorí potrebujú ochranu, takže, keď sa minulú jeseň objavili obavy o možných následkoch fám a predaja nakrátko, orgánu ESMA sa podarilo úspešne koordinovať a harmonizovať zavedenie zákazov čistých krátkych pozícií finančných inštitúcií na niekoľkých európskych trhoch. Okrem toho vydal orgán ESMA vyhlásenia o správnom uplatňovaní účtovných pravidiel pri obchodovaní so štátnymi dlhopismi. Dovoľujem si využiť túto príležitosť, aby som sa osobne poďakoval všetkým, ktorí prispeli k tomu, že rok 2011 bol pre orgán ESMA úspešným rokom. Moje poďakovanie patrí mojim kolegom z vnútroštátnych orgánov EÚ, ktorí ako členovia rady orgánov dohľadu usmerňovali prácu orgánu ESMA v týchto ťažkých časoch. Moji kolegovia, členovia riadiacej rady si

zaslúžia poďakovanie za náležitú starostlivosť a úsilie vynakladané pri riadení orgánu vrátane vypracovania viacročného pracovného programu, prípravy rozpočtu a zabezpečenia ľudských zdrojov.

Napokon by som rád vyjadril svoju vďaku všetkým zamestnancom orgánu ESMA za ich odhodlanie počas uplynulého roka a za vynikajúcu kvalitnú prácu v mene orgánu ESMA pri realizovaní jeho cieľov, konkrétne pri zvyšovaní ochrany investorov a podpore stabilných a dobre fungujúcich finančných trhov v EÚ.

Teším sa na to, že budem ďalej viesť tento rozrastajúci sa tím odhodlaných Európanov.

Steven Maijoor
predseda
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Predslov výkonnej riaditeľky

Minulý rok sme boli svedkami vzniku nového Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy. Som hrdá na to, že ako jeho výkonná riaditeľka môžem podať správu o tomto dôležitom prvom roku činnosti orgánu ESMA.

Zriadenie nového európskeho orgánu môže byť výzvou za akýchkoľvek okolností, ale k zriadeniu orgánu ESMA došlo jednak v problematickom období pre európske finančné trhy, a zároveň v čase významného nárastu legislatívnych iniciatív v dôsledku finančnej krízy. Navyše, od prijatia konečného rozhodnutia zriadiť orgán ESMA a ďalšie európske orgány dohľadu v septembri 2010 do 1. januára 2011 - skutočného prvého dňa činnosti – uplynul len veľmi krátky čas.

Prvé mesiace sa vyznačovali navrhovaním a upevňovaním prevádzkového a procesného základu nového orgánu vrátane rozhodovacích postupov, výberu predsedu a výkonného riaditeľa, ako aj počiatkových finančných a personálnych postupov. Popri týchto počiatkových administratívnych problémoch orgán ESMA presťahoval svoje kancelárie na druhú stranu Seiny do nového sídla v 7. mestskom obvode v Paríži.

Počas svojho prvého roku činnosti orgán ESMA úspešne splnil mnohé zo svojich nových cieľov. Orgán ESMA zameral svoju pozornosť počas prechodného obdobia najmä na udržanie vysokej úrovne prevádzkovej efektívnosti – takže sme dosiahli dôležité ciele stanovené v našom ambicióznom pracovnom programe týkajúce sa predloženia politických riešení a začatia priameho dohľadu nad ratingovými agentúrami, ako aj zvýšenia ochrany investorov, finančnej stability a konvergenie činností v oblasti dohľadu.

Pokiaľ ide o organizačné usporiadanie, na začiatku roku 2011 orgán ESMA prevzal 35 zamestnancov Výboru európskych regulačných orgánov pre cenné papiere (CEFR), ale na konci roka ich počet vzrástol na 60, pričom sa nábor nových zamestnancov týkal všetkých oblastí činnosti organizácie. Príchodom nového predsedu a mňa do funkcie výkonnej riaditeľky na jar, resp. v lete 2011 sa urýchlila reštrukturalizáciu interného usporiadania, ktorej výsledkom bol vznik celého radu nových divízií a oddelení, ktoré odrážajú právne zodpovednosti orgánu ESMA. Na podporu novej štruktúry bolo potrebné vymenovať celý rad vedúcich pracovníkov a na základe dlhotrvajúceho a dôkladného výberového procesu sme na riadenie nových oblastí vybrali viacero vysokokvalifikovaných a pozoruhodných uchádzačov zo štátnych inštitúcií, medzinárodných organizácií, regulačných orgánov i súkromného sektora. Takto sme v jeseni vytvorili pevnú riadiacu štruktúru, ktorá pomáha orgánu ESMA plniť jeho povinnosti.

Orgán ESMA musí ako agentúra EÚ zabezpečiť, aby sa jeho finančné postupy, postupy verejného obstarávania a ostatné riadiace postupy riadili prísnyimi pravidlami stanovenými v právnych predpisoch EÚ. Orgán ESMA úspešne zaviedol účtovný systém EÚ (ABAC) a prepracoval svoje existujúce interné postupy, aby zabezpečil ich súlad s týmito novými pravidlami. Z prvej účtovnej závierky orgánu ESMA za rok 2011, ktorá tvorí prílohu B k tejto správe, vyplýva, že naše výdavky boli v roku 2011 o 20 % nižšie v porovnaní s rozpočtom, čo je v prvom roku činnosti nového orgánu EÚ dobrý výsledok. Jednou oblasťou, kde naša činnosť zaostávala za plánom, sú informačné technológie, kde meškanie legislatívneho programu znamenalo, že sa v roku 2011 mohlo začať realizovať menej projektov, ako sa pôvodne plánovalo.

Rada by som sa týmto pridala k Stevenovi a poďakovala sa všetkým zamestnancom orgánu ESMA za ich usilovnú prácu a enormné úsilie, ktorým sa podieľali jednotlivo, i ako kolektív na úspechu orgánu ESMA v prvom roku jeho činnosti. Chcela by som sa poďakovať konkrétne tým, ktorí tak usilovne pracovali počas prechodného obdobia do zriadenia nového orgánu a podieľali sa na jeho raste počas roku 2011. Osobitne by som sa chcela poďakovať Carlovi Comportimu, ktorý koncom roku 2011 odišiel z orgánu ESMA, ale ktorý sa významnou mierou podieľal na zriaďovaní nového orgánu.

Verena Ross

výkonná riaditeľka

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Úloha a ciele orgánu ESMA

Poslaním orgánu ESMA je posilňovať ochranu investorov a podporovať stabilné a dobre fungujúce finančné trhy v Európskej únii (EÚ). Orgán ESMA ako nezávislá inštitúcia dosahuje tento cieľ vypracúvaním jednotného súboru pravidiel pre finančné trhy v EÚ a zabezpečením ich dôsledného uplatňovania v EÚ. Orgán ESMA prispieva k regulácii spoločností poskytujúcich finančné služby s celoeurópskym dosahom, a to buď prostredníctvom priameho dohľadu alebo aktívnej koordinácie činností vnútroštátnych orgánov dohľadu.

Organizačné charakteristiky orgánu ESMA

Orgán ESMA i to, ako si plní svoje poslanie a ciele, charakterizuje týchto šesť vlastností:

- **európsky:** pri plnení svojich úloh orgán ESMA koná v záujme EÚ; jeho organizácia odráža rozmanitosť EÚ;
- **nezávislý:** orgán ESMA je nezávislý od inštitúcií EÚ, vnútroštátnych orgánov a účastníkov finančných trhov;
- **spolupracujúci:** orgán ESMA tvorí spolu s vnútroštátnymi orgánmi sieť orgánov dohľadu EÚ nad finančnými trhmi; spolupracuje so všetkými príslušnými európskymi orgánmi vrátane Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA), Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie (EIOPA) a Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB) a regulačnými orgánmi mimo EÚ;
- **zodpovedný:** proces rozhodovania orgánu ESMA je transparentný a komunikuje so zainteresovanými stranami otvorene a spravodlivo; za svoju činnosť sa zodpovedá Európskemu parlamentu, Európskej rade, Európskej komisii a širokej verejnosti;
- **odborný:** orgán ESMA sa snaží dosiahnuť vysokú profesionálnu úroveň tým, že zamestnáva vysokokvalifikovaných zamestnancov s rozsiahlou odbornou spôsobilosťou, znalosťami a skúsenosťami s finančnými trhmi a dodržiava riadne postupy a prax a
- **efektívny:** orgán ESMA využíva svoje zdroje efektívne s cieľom maximalizovať svoj vplyv na podporu ochrany investorov a stabilných a dobre fungujúcich trhov v EÚ.

Riadenie orgánu ESMA

Orgán ESMA riadia dva hlavné orgány s rozhodovacími právomocami: rada orgánov dohľadu a riadiaca rada. Predsedom orgánu ESMA na plný pracovný čas je Steven Maijoor a výkonnou riaditeľkou je Verena Ross. Predseda i výkonná riaditeľka pracujú priamo v priestoroch orgánu ESMA v Paríži a ich funkčné obdobie je päť rokov, ktoré sa môže predĺžiť raz.

Predseda je zodpovedný za prípravu práce rady orgánov dohľadu a predsedá zasadnutiam dozornej rady orgánov dohľadu a riadiacej rady. Zastupuje orgán ESMA aj navonok.

Výkonná riaditeľka je zodpovedná za každodennú činnosť orgánu vrátane personálnych vecí, prípravu a plnenie ročného pracovného programu, prípravu predbežného návrhu rozpočtu orgánu a prípravu práce riadiacej rady.

Rada orgánov dohľadu orgánu ESMA

Radu orgánov dohľadu tvoria vedúci predstavitelia 27 vnútroštátnych orgánov a pozorovatelia z Európskej komisie, a orgánov EBA a EIOPA a výboru ESRB. Okrem toho boli pozvaní aj zástupcovia Nórska, Islandu a Lichtenštajnska¹, aby sa na práci rady zúčastňovali ako stáli pozorovatelia. Rada usmerňuje prácu orgánu ESMA a má rozhodovaciu právomoc, pokiaľ ide o prijímanie stanovísk, usmernení, odporúčaní, rozhodnutí a technických štandardov orgánu ESMA i poradenstvo inštitúciám EÚ.

Informácie o členoch rady a zhrnutiach zo zasadaní sa nachádzajú na webovej stránke orgánu ESMA: www.esma.europa.eu/bos

Riadiaca rada orgánu ESMA

Riadiacu radu tvorí šesť členov, ktorých spomedzi seba vybrali členovia rady orgánov dohľadu. Steven Maijoor, predseda orgánu ESMA, je aj členom riadiacej rady, ktorej predsedá. Výkonná riaditeľka a zástupca Európskej komisie (EK) sa na zasadnutiach rady zúčastňujú ako nehlasujúci účastníci (s jednou výnimkou, že zástupca EK má právo hlasovať o rozpočtových otázkach).

Hlavnou úlohou riadiacej rady je zamerať sa na aspekty riadenia orgánu, ako je príprava viacročného pracovného programu, rozpočtu a ľudských zdrojov.

Informácie o členoch rady a zhrnutiach zo zasadaní sa nachádzajú na webovej stránke orgánu ESMA: www.esma.europa.eu/mb

¹ Úrad pre finančný trh Lichtenštajnska podal orgánu ESMA žiadosť potom, ako lichtenštajnský parlament prijal zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o Úrade pre finančný trh (ďalej len „zákon“), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2011. Tento zákon predstavuje právny rámec pre spoluprácu a výmenu informácií medzi Úradom pre finančný trh a jeho zahraničnými partnermi. Zákon podstatným spôsobom upravil mechanizmus pomoci, ktorú môže Úrad pre finančný trh poskytnúť na účely dodržania medzinárodných štandardov spolupráce a výmeny informácií v oblasti dohľadu, ako sú ESMA/Memorandum o porozumení ESMA a právne predpisy EÚ.

Skupina zainteresovaných strán orgánu ESMA v oblasti cenných papierov a trhov

Na základe nariadenia o zriadení orgánu ESMA bola zriadená Skupina zainteresovaných strán v oblasti cenných papierov a trhov, aby pomáhala uľahčovať konzultácie so zainteresovanými stranami v oblastiach súvisiacich s úlohami orgánu ESMA. Orgán ESMA je povinný konzultovať so skupinou návrhy usmernení a technických štandardov. 30 členov skupiny sa po prvýkrát stretlo v júli 2011 a vymenoval ich orgán ESMA na obdobie dva a pol roka na základe verejnej výzvy na prejavenie záujmu uchádzačmi. Zastupujú rôznych účastníkov finančných trhov a ich zamestnancov, spotrebiteľov a ostatných drobných užívateľov finančných služieb a malé a stredné podniky.

V roku 2011 si skupina zvolila za svojho predsedu zástupcu spotrebiteľov Guillaumea Prachea. Spoločne mu pomáhajú podpredseda Peter de Proft, zástupca používateľov finančných služieb a podpredsedníčka Judith Hardt, zástupkyňa účastníkov finančných trhov. Skupina sa počas roka 2011 zišla na troch plenárnych zasadnutiach a zhrnutia zasadnutí sa nachádzajú na webovej stránke: www.esma.europa.eu/smsg

Ciele orgánu ESMA

Zdravá a účinná regulácia trhov s cennými papiermi je rozhodujúca pre rast, integritu a efektívnosť finančných trhov a hospodárstva Európskej únie (EÚ). Účinná regulácia je rozhodujúcim faktorom pri zabezpečovaní a udržiavaní dôvery účastníkov trhu. Na podporu týchto podmienok bol zriadený orgán ESMA ako nezávislý orgán EÚ na zlepšovanie harmonizácie pravidiel dohľadu i praxe pri výkone dohľadu.

Na dosiahnutie harmonizovaných pravidiel a ich vykonávanie v rámci Únie slúži orgán ESMA ako tvorca štandardov v súvislosti s právnymi predpismi o cenných papieroch a poskytuje technické poradenstvo, keď ho tým poverí Komisia. Takisto zohráva dôležitú úlohu pri priamom dohľade nad účastníkmi na trhu s celoeurópskym dosahom, ako sú súčasné ratingové agentúry alebo archívy obchodných údajov v budúcnosti.

Výročná správa orgánu ESMA je dôležitým nástrojom na zabezpečenie zodpovednosti, pokiaľ ide o to, ako orgán plní ciele a ročný pracovný program. Na uľahčenie lepšieho pochopenia úlohy orgánu ESMA si tento orgán sám stanovil šesť cieľov, na plnení ktorých sa orgán podieľa.

Dohľad

Právomoci orgánu ESMA vykonávať priamy dohľad sú v súčasnosti zamerané na jednu skupinu účastníkov na finančných trhoch, konkrétne ratingové agentúry. Od 1. júla 2011 je orgán ESMA zodpovedný za registráciu ratingových agentúr v Európskej únii a dohľad nad nimi. Novými nariadeniami EÚ sa okrem toho doplnili ďalšie právomoci priameho dohľadu v budúcnosti do pôsobnosti orgánu ESMA týkajúce sa archívov obchodných údajov.

Pri vykonávaní dohľadu nad účastníkmi finančných trhov s celoeurópskym dosahom, ktorí by mohli mať vplyv na integritu finančných trhov EÚ, orgán ESMA prispieva k zdravým a bezpečným finančným trhom a tým podporuje ochranu investorov.

Jednotný súbor pravidiel

V úlohe tvorcu štandardov pracuje orgán ESMA na zavádzaní harmonizovaných regulačných technických štandardov (RTS) v jednotlivých oblastiach regulácie cenných papierov. Navrhovaním týchto štandardov orgán ESMA prispieva k zavádzaniu jednotného súboru pravidiel EÚ platných pre všetkých účastníkov trhu a vytváraniu rovnakých podmienok v celej únii. Jednotným súborom pravidiel sa prispeje k zvýšeniu kvality a konzistentnosti vnútroštátnych dohľadov, zvýšenej a konzistentnej ochrane investorov v únii a k posilňovaniu dozoru nad cezhraničnými skupinami.

Konvergencia

Orgán ESMA bol zriadený, aby pomáhal posilňovať konvergenciu, čím by sa obmedzila možnosť regulačnej arbitráže v dôsledku rozličných praktík v oblasti dohľadu, pretože má potenciál narúšať nielen integritu, efektívnosť a správne fungovanie trhov, ale v konečnom dôsledku aj finančnú stabilitu.

Na posilnenie spravodlivých a vyvážených postupov v oblasti dohľadu orgán ESMA vykonáva nezávislé partnerské preskúmvania existujúcich právnych predpisov EÚ v oblasti regulácie cenných papierov. Orgán ESMA má okrem toho celý rad nástrojov na dosiahnutie regulačnej konvergenzie vrátane vydávania stanovísk a, ako posledné možné riešenie, vrátane porušenia právnych postupov Únie.

Cieľom orgánu je využívať prácu v oblasti konvergenzie aj pri vykonávaní činností v iných oblastiach pracovného programu vrátane podpory jednotného súboru pravidiel prostredníctvom vydávania usmernení a odporúčaní v oblastiach, kde existuje rozdielne uplatňovanie, a prostredníctvom poskytovania poradenstva Komisii v oblastiach, kde by mohli byť potrebné revidované právne predpisy na zosúladenie postupov dohľadu.

Ochrana investorov

Nariadením, ktorým sa zriaďuje orgán ESMA, sa poveruje tento orgán vedúcou úlohou pri podpore transparentnosti, jednoduchosti a spravodlivosti na trhu s cennými papiermi pre spotrebiteľov finančných produktov alebo služieb. Na zabezpečenie toho, aby investori mali rovnakú úroveň ochrany bez ohľadu na miesto predaja alebo predávaný produkt, orgán ESMA zhromažďuje, analyzuje a podáva správy o spotrebiteľských trendoch, pričom podporuje finančnú gramotnosť i vzdelávacie iniciatívy, a tým prispieva k zlepšeniu pravidiel zverejňovania informácií.

Je dôležité, aby orgán ESMA monitoroval nové a existujúce finančné činnosti, pretože mu to umožní posúdiť, či má prijať usmernenia a odporúčania na podporu bezpečných a zdravých trhov s cennými papiermi a zabezpečiť, aby sa zlepšila ochrana investorov v Únii.

Ak by orgán ESMA identifikoval produkty, ktoré môžu svojou podstatou predstavovať vážne ohrozenie investorov, zváži vydanie varovaní. Keď súčasné legislatívne návrhy nadobudnú platnosť, orgán ESMA môže, ako posledné možné riešenie, dočasne zakázať určité produkty. Práca orgánu ESMA sa v tejto oblasti zameria na zabezpečenie toho, aby finančné informácie, ktoré účastníci trhu poskytujú investorom, boli jasné, zrozumiteľné a v súlade s existujúcimi pravidlami.

Finančná stabilita

Nato, aby mohol orgán ESMA prispieť k zabezpečeniu finančnej stability trhov s cennými papiermi v EÚ, je rozhodujúce, aby nepretržite analyzoval trendy, a v počiatočných štádiách identifikoval potenciálne riziká a slabé miesta na mikroprudenciálnej úrovni, cezhranične a v rámci sektorov. Na dosiahnutie toho bude orgán ESMA vykonávať ekonomické analýzy európskych trhov s cennými papiermi a modelovať vplyv potenciálneho vývoja na trhoch.

Orgán ESMA bude pravidelne, a v prípade potreby aj ad hoc informovať o svojich zisteniach aj ostatné inštitúcie Európskeho systému finančného dohľadu, ostatné európske orgány dohľadu a Európsky výbor pre systémové riziká. Agregovanie mikroprudenciálnych údajov zozbieraných na úrovni dohľadu je kľúčom k identifikovaniu vzniku potenciálnych rizík pre hospodárstvo ako celok. Preto bude rozhodujúce, aby pravidelne informoval všetky potrebné subjekty prijímajúce rozhodnutia vrátane týchto subjektov na úrovni EÚ, Výboru pre finančné služby (FSC) a okrúhleho stolu pre finančnú stabilitu organizovaného Hospodárskym a finančným výborom (EFC-FST), ktorým bude orgán ESMA posielat pravidelné správy.

Organizačné usporiadanie

Na to, aby orgán ESMA mohol plniť mnohé zo svojich úloh ako tvorca štandardov a ako orgán dohľadu, musí pracovať efektívne a účinne ako agentúra EÚ, pretože sa od neho vyžaduje, aby dodržiaval celý rad pravidiel a postupov EÚ. Orgán ESMA sa zaviazal, že bude transparentnou a zodpovednou organizáciou, a táto výročná správa je dôležitým nástrojom pri vysvetľovaní, ako orgán ESMA plní svoje ciele, i na preukázanie jeho zodpovednosti voči inštitúciám EÚ a širokej verejnosti.

Orgán ESMA o rok neskôr – témy, úlohy a výsledky

Prvý rok činnosti orgánu ESMA sa vyznačoval troma hlavnými hybnými silami: ďalším zlepšovaním ochrany pred finančnou krízou, pokračovaním v programe zmien regulačného rámca a vykonávaním dohľadu nad ratingovými agentúrami. Orgán ESMA prevzal svoju hlavnú úlohu koordinácie dohľadu nad trhmi v EÚ, ktorá zahŕňa aktívne monitorovanie vývoja a rizík a koordináciu činností príslušných vnútroštátnych orgánov, najmä pokiaľ ide o predaj nakrátko, podávanie finančných správ, mikroštruktúru trhu a zúčtovanie a vyrovnanie, v období problematickej situácie na trhu.

Orgán ESMA sa rýchlo zhostil svojej novej úlohy tvorcu štandardov EÚ pre trhy s cennými papiermi pre jednotlivé nové právne predpisy alebo právne predpisy, ktorých revízia sa blízkej budúcnosti pripravuje. Tieto právne predpisy sa týkajú trhov (MiFID), ich infraštruktúry (EMIR), transparentnosti (TD, PD, IFRS) a správneho fungovania (predaj nakrátko, MAD), ako aj pravidiel pre účastníkov finančných trhov ako sú ratingové agentúry (RA II a III) a investičné fondy (PKIPCP, AIFMD).

Orgán ESMA pokračoval vo svojej činnosti v oblasti uľahčovania výmeny skúseností a osvedčených postupov medzi vnútroštátnymi orgánmi dohľadu, najmä v oblasti dohľadu nad trhmi, ale aj v oblastiach ako sú prospekty a ponuky na prevzatie. Orgán ESMA nadviazal pevné a úspešné pracovné vzťahy s ostatnými orgánmi dohľadu tak dvojstranne a prostredníctvom spoločného výboru, ako aj s výborom ESRB.

Zameranie sa na dohľad nad ratingovými agentúrami, politiku a ochranu investorov

Pri hlavnom regulačnom ciele orgánu ESMA, ktorým je vytvorenie zdravého dohľadu nad účastníkmi trhov v celej EÚ, dosiahol orgán ESMA rýchly pokrok, keď sa do júla 2011 stal jediným orgánom dohľadu nad ratingovými agentúrami v Európe. Orgán spolu s vnútroštátnymi orgánmi dohľadu zaregistroval do konca roka celkovo 15 ratingových agentúr vrátane hlavných aktérov ako sú DBRS, Fitch, Moody's a Standard & Poor's. Po ich registrácii uskutočnil orgán ESMA koncom roka 2011 prvé kontroly zamerané na preskúmanie toho, či ratingové agentúry spĺňajú požiadavky ustanovené v nariadení o ratingových agentúrach.

Orgán ESMA vyčlenil veľkú časť zdrojov na vypracovanie novej politiky o obchodných požiadavkách podľa MiFID, pričom orgán ESMA posudzoval súlad s troma novými návrhmi na výnimky súvisiace s požiadavkami na transparentnosť pred obchodovaním, zverejňoval svoje konečné stanoviská k automatickému vysokofrekvenčnému obchodovaniu (HFT) a pokračoval vo svojej práci na komoditách a všetkých aspektoch na prebiehajúcom procese revízie smernice MiFID. V súvislosti so záležitosťami po uskutočnení obchodu začal orgán

ESMA na základe regulačného plánu prijatého štátmi G20 s prípravnými prácami na návrhu technických štandardov pre reguláciu mimoburzových derivátov, centrálnych zúčtovacích protistrán (Central Clearing Counterparties, CCP) a archívov obchodných údajov (nariadenie o európskej trhovej infraštruktúre - EMIR). V sektore správy fondov vypracoval orgán ESMA v súvislosti so smernicami o PKIPCP a AIFMD podrobné pravidlá pre správcov alternatívnych investičných fondov, praktické opatrenia pre transpozíciu smernice PKIPCP IV po stanovenej lehote a začal sa zaoberať fondmi obchodovanými na burze a štruktúrovaným PKIPCP, aby pre všetky fondy zabezpečil rovnakú úroveň ochrany investorov a transparentnosť produktov.

Zabezpečenie existencie správnej úrovne transparentnosti prostredníctvom vysokokvalitných informácií bolo ďalšou dôležitou témou programu orgánu ESMA na rok 2011. Táto činnosť zahŕňala monitorovanie a propagovanie stanovísk agentúry o týchto otázkach v rámci komunity pre medzinárodné finančné výkazníctvo a medzi medzinárodnými normotvornými inštitúciami. Pri plnení tejto úlohy orgán ESMA prispel k vypracovaniu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS) a poskytoval stanoviská k otázkam súvisiacim s účtovníctvom, ako je uplatňovanie pravidiel IFRS pri obchodovaní so štátnymi dlhopismi.

Zároveň s plnením tejto dôležitej politickej úlohy orgán ESMA pokračoval vo svojej činnosti v oblasti výmeny skúseností a podpory diskusií medzi vnútroštátnymi orgánmi dohľadu o otázkach a záležitostiach dohľadu nad trhmi týkajúcich sa smernice o prospekte a smernice o transparentnosti atď. Orgán ESMA dosiahol pokrok aj pri spolupráci s ostatnými európskymi orgánmi dohľadu a výborom ESRB.

Okrem zvyšovania finančnej ochrany spotrebiteľov prostredníctvom ďalších pravidiel a požiadaviek na sprostredkovateľov a správcov fondov vydal orgán ESMA svoje prvé celoeurópske varovanie pre investorov týkajúce sa devízových operácií. Jeho cieľom bolo varovať a informovať investorov o rizikách, ktoré by mohli byť spojené s týmito produktmi.

Orgán ESMA ako agentúra EÚ

Okrem zamerania sa na plnenie úlohy v oblasti politiky a dohľadu, orgán ESMA pracoval aj na rozvoji svojej organizačnej štruktúry. Táto činnosť zahŕňala formovanie a vykonávanie pravidiel a postupov, ktoré by umožnili, aby správa orgánu ESMA fungovala riadne a aby si plnil svoje povinnosti v súlade so zámermi zakladajúceho právneho predpisu. Týka sa to oblastí financie, ľudské zdroje, informačné systémy (IT) a logistika.

Orgán ESMA si navrhol a implementoval vlastné organizačné pravidlá a postupy, aby ich zosúladiť s požiadavkami EÚ – ako sú pravidlá obstarávania, platobné pravidlá a pravidlá nábory nových zamestnancov. Spolu s ďalším budovaním infraštruktúry tieto postupy pomohli orgánu ESMA zvýšiť počet zamestnancov z 35 v januári 2011 na 100 zamestnancov do konca roka 2012. Príchod nového predsedu a výkonnej riaditeľky v jari, resp. lete 2011 urýchlil reštrukturalizáciu interného usporiadania, ktorej výsledkom bol vznik celého radu nových divízií a oddelení, ktoré odrážajú právne zodpovednosti orgánu ESMA.

Počas niekoľkých prvých mesiacov činnosti orgán ESMA úspešne zaviedol účtovnícky systém EÚ (ABAC) a vytvoril potrebné finančné postupy, ktoré by mu umožnili dodržiavať pravidlá EÚ pri viazaní budúcich výdavkov a vykonávaní platieb. Na to, aby orgán ESMA mohol fungovať, bolo potrebné zaviesť aj postupy obstarávania a pri každom výbere poskytovateľov sa museli dodržiavať prísne a transparentné postupy.

V polovici roka 2011 orgán ESMA presťahoval svoje kancelárie v rámci Paríža do svojho nového sídla na adrese 103 Rue de Grenelle. Toto sťahovanie bolo potrebné z dôvodu rastúceho počtu zamestnancov, ale aj z dôvodu potreby väčšieho počtu zasadačiek na organizovanie stretnutí s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a tretími stranami, ako sú verejné pojednávania. Pre takú mladú organizáciu, akou orgán ESMA je, bolo toto sťahovanie logistickou výzvou, ale uskutočnilo sa bez toho, aby došlo k narušeniu vykonávania činností.

Každodenné logistické výzvy rýchlo rastúcej organizácie boli značné, a to aj vrátane výziev v oblasti informačných technológií. Okrem toho orgán ESMA pokračoval vo vyhľadávaní správ o transakciách v databázach EÚ a vypracoval úspešné IT riešenie na zverejňovanie historických ratingov ratingových agentúr. Niekoľko ďalších IT projektov pokračovalo pomalšie ako sa očakávalo v dôsledku významného meškania legislatívnych postupov napríklad v oblasti mimoburzových derivátov.